

на да разтривамъ неговитѣ крака, за да оздравѣятъ, ще съжалява ли той за болката, която му причинихъ съ разтриването? Напротивъ, той ще каже: „Слава Богу, че оздравѣхъ, за да мога да бѣгамъ съ всички други наредъ при случай на опасностъ“. Това е истинска философия. Животътъ на обществото е такъвъ, какъвто и на отдѣлнитѣ индивиди. Между единъ народъ и неговитѣ членове има извѣстно съотношение, но и всѣко сѣщество си има свои индивидуални чувства, мисли и желания. Народътъ не живѣе като личностъ. Като казвамъ българскитѣ народъ, разбирамъ българитѣ. Споредъ тѣхнитѣ взаимни мисли и чувствувания ще се опрѣдѣли тѣхното политическо, духовно, културно и умствено отношение — бѣдещия имъ животъ. Споредъ тѣхнитѣ мисли отъ миналия животъ се опрѣдѣля тѣхното настояще, а споредъ сегашнитѣ имъ мисли и желания се опрѣдѣля бѣдещето имъ. Тѣзи два божествени закона сѣ поставени у човѣка така: първиятъ, великиятъ законъ е поставенъ въ ума, а малкиятъ — въ сърцето. Слѣдователно, когато искате да изпълните малкитѣ работи въ свѣта, трѣбва да ги изпълнявате съ сърцето си. Съ други думи: безъ любовъ къмъ този законъ не може да изпълните малкитѣ работи. Минавамъ покрай една вадичка и гледамъ, нѣкаква мравка се дави, но понеже съмъ заетъ съ нѣкоя философска мисълъ, минавамъ покрай нея и не и обръщамъ внимание. Не, трѣбва да се спра, да ѝ помогна. Трѣбва да се спираме прѣдъ най-малкитѣ и да имъ помогнемъ. Като имъ дадемъ помощта си, да не искаме отъ тѣхъ цѣль животъ да ни се отплащатъ, защото ние въ този случай не сме били нищо друго за тѣхъ, освѣнъ едно Провидѣние. Имаме ли желание да помагаме на малкитѣ, то ще създаде условия да помагаме и на по голѣмитѣ. Не помогнемъ ли на тази малка мравчица, за въ бѣдеще това ще бѣде условие за лошъ животъ. Ще кажете: „Малко ли мравки се давятъ“? Вѣрно е, много мравки се давятъ, но тази, която азъ видя и за която се породѣ желание да избавя, трѣбва да я спася. Тя е особена мравка. Ако не ѝ помогна, тази мравка слѣдъ 100 години може да ми причини най-голѣмото нещастие. Споредъ постѣпката ми въ този моментъ, когато се е зародило съзнанието въ менъ, Господъ ще опрѣдѣли моя бѣдещъ животъ. Тази мравка подразбира